

Sygn. akt III Ca 210/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

Sędzia SO Aleksandra Janas

Sędzia SR (del.) Anna Hajda (spr.)

Protokolant Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Powiatowi G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 27 listopada 2013 r., sygn. akt I C 1419/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Anna Hajda SSO Arkadia Wyraz - Wieczorek SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 210/14

UZASADNIENIE

Powód M. K. domagał się zasądzenia od Powiatu (...) na swoją rzecz kwoty 425 zł wraz z ustawowymi od dnia 4 czerwca 2013r. kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania wskazał, że w listopadzie 2005r. uiścił opłatę w wysokości 500 zł za wydanie karty pojazdu dla sprowadzanego z terytorium Unii Europejskiej pojazdu marki V. (...) o nr rej. (...). Powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 stycznia 2006 r., sygn. akt U 6/04 stwierdził, że opłata za kartę pojazdu w wysokości 500 zł była zawyżona. Obecnie pobierana jest kwota 75 zł, co oznacza, że nadpłacił 425 zł. Nadto podkreślał, że rozporządzenie Ministra Infrastruktury ustalające opłatę w kwocie wyższej niż rzeczywiste znaczenie karty pojazdu dla rejestracji samochodu oraz koszt związany z drukiem i dystrybucją karty, zostało wydane z przekroczeniem upoważnienia ustawowego. W ocenie powodów korzyść w związku z uiszczeniem w/w opłaty w zawyżonej wysokości uzyskał pozwany. Opłata stanowiła bowiem dochód budżetu powiatu. Tym samym pozostaje on nienależnie wzbogacony.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym przez Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Gliwicach w dniu 2 września 2013r. uwzględniono powództwo w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany Powiat (...) wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podnosił, że powód nabył pojazd wspólnie ze Z. K. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...). Tym samym roszczenie powoda, zgodnie z treścią art. 118 kc, uległo przedawnieniu. Nadto pozwany podkreślał, że wszelkie koszty związane z prowadzeniem tej działalności, w tym także koszty wynikające z konieczności uiszczenia opłaty, powód mógł wliczyć w koszty uzyskania przychodu, obniżając tym samym wysokość podatku dochodowego. Dodatkowo sprzedając pojazdy po cenie wyższej od ceny nabycia powód uzyskiwał zwrot poniesionych wydatków, przez co w ocenie pozwanego nie jest już zubożony.

W złożonym na rozprawie w dniu 7 listopada 2013r. załączniku do protokołu pozwany podniósł, że uznanie kwot, które uiszczył powód za należności za publicznoprawne powinno skutkować odrzuceniem pozwu z uwagi na brak drogi sądowej

Wyrokiem z 27 listopada 2013r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził na rzecz powoda dochodzoną kwotę z odsetkami ustawowymi od dnia 4 czerwca 2013r. Dalej idące powództwo oddalił i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 23,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzekając ustalił, że powód M. K. w dniu 5 listopada 2004r. dokonał w Starostwie Powiatowym w G. rejestracji pojazdu marki V. (...), uiszczając opłatę 500 zł za wydanie karty pojazdu. Samochód stanowił własność powoda oraz Z. K. w częściach równych. Nadto Sąd ustalił, że w okresie od 17 kwietnia 1996r. do 31 grudnia 2010r. Z. K. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...). W dniu 28 maja 2013r. powód zażądał pod pozwanego zwrotu kwoty 425 zł tytułem nadpłaty za wydanie karty pojazdu, czego jednak pozwany nie uczynił.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego uznał, że dla dochodzenia roszczenia o zapłatę, którego podstawę stanowi nienależne pobranie opłaty zgodnej z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu dopuszczalna jest droga sądowa, powołał się w tym zakresie na uchwałę SN z dnia 16 maja 2007 r. w sprawie III CZP 24/12.

Wskazując, że podstawę roszczenia stanowił art. 410 kc w zw. z art. 405 kc i nast. Sąd uznał roszczenie powoda co do zasady za uzasadnione, przy czym uwzględniając fakt, że powód był jedynie współwłaścicielem pojazdu roszczenie uwzględnił w połowie, tj. co do kwoty 212,50 zł. nadto Sąd pierwszej instancji uznał, że nie doszło do przedawnienia roszczenia. W tym zakresie powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego zapadłą w sprawie sygn. III CZP 67/11. Sąd Rejonowy odniósł się również do podnoszonego przez pozwanego zarzutu, a sprowadzającego się do przyjęcia, że po stronie powoda nie można mówić o zubożeniu skoro powód miał możliwość uwzględnienia opłaty za kartę pojazdu chociażby w cenie sprzedawanego pojazdu, czy uwzględnienia jej w kosztach przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W ocenie Sądu okoliczności te nie mają wpływu na zasadność roszczenia. Pozwany nie wykazał bowiem, że do takiego zaliczenia doszło, a nawet gdyby uznać, iż opłata została wliczona w cenę pojazdu to oczywistym pozostaje, że takie zaliczenie opłaty skutkowało mniejszą niż możliwa do uzyskania korzyścią po stronie powoda. Sąd podkreślał przy tym, że sama możliwość wliczenia opłaty w koszty przychodu z działalności gospodarczej nie przesądza jeszcze o tym, że powód z takiej opcji skorzystał, tym bardziej, iż brak dowodów na prowadzenie przez powoda zarejestrowanej działalności gospodarczej.

O odsetkach orzeczono w oparciu o treść art. 481 kc i art. 455 kc zasądzając je od dnia następnego po upływie wyznaczonego przez powoda ostatecznego terminu do spełnienia świadczenia. Koszty procesu stosunkowo rozdzielono na podstawie art. 100 zd. 1 kpc.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył pozwany zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 233 § 2 kpc w zw. z art. 230kpc, 231 kpc i art. 210 kpc, przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie jego oceny bez uwzględnienia wniosku o przedłożenie umowy sprzedaży pojazdu i faktu nie przedłożenia umowy sprzedaży pojazdu oraz braku oświadczenia powoda, co do twierdzeń pozwanego dotyczących uwzględnienia kosztów karty pojazdu w cenie odsprzedaży samochodu oraz przyjęcie, że powód pozostaje w dalszym ciągu zubożony, mimo sprzedania pojazdu po cenie pokrywającej koszty jego zakupu i wydania karty pojazdu. Pozwany zakwestionował

również zastosowanie przez Sąd Rejonowy art. 100 kpc i stosunkowe rozliczenie kosztów przez Sąd pierwszej instancji wskazując, że z uwagi uwzględnienie powództwa w połowie powinny one zostać wzajemnie między stronami zniesione. Nadto pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności: art. 405 kc w zw. z art. 6 kc przez przyjęcie, że powód pozostaje zubożony mimo, że samochód, co do którego została wydana karta pojazdu, przed wytoczeniem powództwa, został zbyty w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez Z. K., po cenie pokrywającej koszty jego nabycia i opłatę za kartę pojazdu oraz pominięcie, iż na powódzie spoczywał obowiązek wykazania faktu, że sprzedając samochód przestał być zubożony, a w cenie uzyskanej ze sprzedaży zawierała się kwota 425 zł tytułem opłaty za kartę pojazdu; oraz art. 118 kc przez przyjęcie, że roszczenie powoda nie jest przedawnione mimo, iż wniesiona opłata za kartę pojazdu dotyczyła samochodu nabywanego, co prawda wspólnie z ojcem, ale w celu dalszej sprzedaży w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez Z. K..

W oparciu o tak podniesione zarzuty pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie wnosił o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podkreślał, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a podniesione przez pozwanego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie mogła odnieść oczekiwanego przez niego skutku.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, które w istocie były bezsporne pomiędzy stronami, dlatego też Sąd Odwoławczy przyjął je niejako za własne.

Analizując przedmiotową sprawę pierwszej kolejności wykazać należy, że niezasadny okazał się zarzut naruszenia art. 118 kc zgłoszony przez pozwaną, a wynikający z faktu, że dokonanie opłaty za wydanie karty pojazdu pozostawało w związku z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą. Wskazać w tym miejscu należy, że wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd Rejonowy ustalił fakt prowadzenia działalności gospodarczej przez powoda. Okoliczność ta bowiem nie była kwestionowana w toku postępowania przez powoda, tym samym należało ją uznać za przyznaną. W rezultacie uiszczenie opłaty za kartę pojazdu wchodziło w zakres zadań związanych z prowadzeniem przez powoda działalności gospodarczej.

Zgodnie z treścią art. 118 kc termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Do zastosowania krótszego terminu przedawnienia wystarczy zatem, aby roszczenie było związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Kwestię tą, jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 25 listopada 2011r. w sprawie III CZP 67/11 (publ. OSNC 2012/6/69). W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazał na dominujący w orzecznictwie i literaturze pogląd, że roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej mogą wynikać z różnych zdarzeń prawnych, które nie muszą być związane ze stosunkami kontraktowymi przedsiębiorcy. Roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, w tym oparte na konstrukcji nienależnego świadczenia, mogą być zatem zakwalifikowane jako pozostające w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej i w konsekwencji przedawniać się w terminie trzech lat (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2005 r., IV CK 105/05, nie publ.). Nie oznacza to jednak, że każde działanie osoby prowadzącej działalność gospodarczą należy kwalifikować jako pozostające w związku z tą działalnością, podobnie zresztą jak każde roszczenie dochodzone przez ten podmiot. Niektóre bowiem działania podejmowane przez przedsiębiorcę mogą pozostawać w związku z prowadzeniem przez niego przedsiębiorstwa, a nie działalności gospodarczej. Sąd Najwyższy wyraźnie rozróżnił je w pisemnych motywach uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 14 maja 1998 r., III CZP 12/98 (OSNC 1998, nr 10, poz. 151). Takie

działania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa nie polegają na uczestnictwie w obrocie gospodarczym, nie prowadzą też do wytwarzania dóbr materialnych, a także nie przynoszą żadnego zysku. W rezultacie nie wykazują cech pozostających w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wskazując, że działalność polegająca na sprowadzaniu do kraju samochodów z zagranicy niewątpliwie ma charakter gospodarczy Sąd Najwyższy podkreślił jednocześnie, iż obowiązek uiszczenia opłaty za wydanie kart pojazdu nie miał żadnego związku ze statusem podmiotu występującego o wydanie karty pojazdu, a w szczególności z tym, czy podmiot ten prowadził działalność gospodarczą. Dla jego powstania i wysokości nie miało znaczenia również przeznaczenie pojazdu, dla którego wydawano kartę, a obowiązek uiszczenia opłaty powstawał w sprawie administracyjnej dotyczącej zarejestrowania pojazdu i istniał w relacji pomiędzy stroną tego postępowania administracyjnego a organem administracji, w którego zakresie kompetencji pozostawało zarejestrowanie pojazdu i pobranie opłaty za wydanie karty pojazdu. Dochodzone przez powoda roszczenie nie mogło zatem zostać uznane za pochodną stosunku prawnego, powstającego w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Skoro zaś roszczenie powoda nie pozostawało w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą nie może mieć do niego zastosowania krótszy, trzy letni termin przedawnienia.

Odnosząc się do drugiego z podniesionych w apelacji zarzutów, zmierzającego do wykazania, że powód aktualnie nie jest już zubożony, a tym samym brak podstaw do zastosowania dyspozycji art. 405 kc w zw. z art. 410 kc, wskazać należy, że Sąd Odwoławczy argumentów pozwanego nie podzielił. Podkreślić należy, iż kwestię uiszczenia przez stronę powodową opłaty za wydanie karty pojazdu każdorazowo należy rozpatrywać na płaszczyźnie stosunków między dwoma podmiotami, w tym wypadku między powodem a pozwanym powiatem. Dalsze kwestie związane zwłaszcza z odsprzedażą pojazdu kolejnemu podmiotowi i uzyskaną w związku z tym ceną, czy też sposobu rozliczania osoby prowadzącej działalność gospodarczą i ewentualnej możliwości uznania opłaty za uzyskanie karty pojazdu, jako jednego z kosztów uzyskania przychodu, pozostają bez wpływu na ocenę zasadności roszczenia powoda. W ocenie Sądu Odwoławczego, skoro pozwany powiat faktycznie pobrał opłatę za wydanie karty pojazdu, co było okolicznością niekwestionowaną w niniejszej sprawie, a następnie odpadła podstawa prawna, która upoważniała go do pobrania opłaty, to pozostaje on bezpodstawnie wzbogacony w stosunku do powoda i w konsekwencji obowiązany jest do zwrotu jej powodowi. Na marginesie zauważyć trzeba, że słusznie Sąd pierwszej instancji wskazał, iż w sytuacji, gdyby powodowi udało się uzyskać ze sprzedaży cenę wyższą, to bez uiszczenia stosownej opłaty za kartę pojazdu zysk z transakcji byłby większy o przedmiotową kwotę.

Na koniec wskazać należy, odnosząc się do zarzutu niewłaściwego rozliczenia przez Sąd pierwszej instancji kosztów procesu, że art. 100 kpc daje Sadowi możliwość wzajemnego zniesienia kosztów między stronami, bądź ich stosunkowego rozdzielenia. Możliwości te można stosować alternatywnie. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy skorzystał z pierwszej możliwości, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw by zakwestionować zasadność rozstrzygnięcia także w tym zakresie

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy, dlatego też z mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalono. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 kpc i § 6 pkt 1 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j. t.).

SSR(del.) Anna Hajda SSO Arkadia Wyraz-Wieczorek SSO Aleksandra Janas